

Svenska Kraftnät
Att. Charlotte Norrlander
Box 1200
172 24 SUNDBYBERG

2013 11 28

Dnr. 2012/1165

Kopia
Energimarknadsinspektion
c/o Jonas Grape
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

Angående förstudie 400 kV växelströmsluftledning mellan Skogssäter och Stenkullen

Svenska Kraftnät har utvidgat sträckningsförlagen i Ale och Lerums kommuner.

Det är med stor förvåning vi noterar att markägare och övriga berörda endast ges tre veckors remisstid.

Likaså ställer vi oss mycket frågande till varför det inte sker samråd på plats i respektive kommun. Självklart borde det vara samråd där alla inbjudna har möjligt att höra samtliga närvarandes åsikter och ges möjligheter att ställa alla relevanta frågor tills auditoriet har fått svar på sina frågor. Det kan inte i demokratins namn vara så att Svenska Kraftnät skall kunna avbryta mötet när det passar verket. Det ger misstankar om att det finns en dold agenda.

Miljöbalken föreskriver att ett så kallat nollalternativ ska presenteras. Den ska ge en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. Detta saknas i handlingen.

Samrådsmötena lämnade mycket i övrigt att önska. Att inte i plenum låta alla komma till tals ger intryck av att det affärsdrivande verket har något att dölja.

Det måste påtalas den okunskap som bland annat fanns när det gäller intrångsfrågorna. Det är inte acceptabelt att föredragande inte kan expropriationslagen.

Som skäl till att bygga ledningen anges utökad vindkraftsproduktion i Västra Götalands län. Faktum är att länsstyrelsen men framförallt kommunerna har minskat ner de tänkbara vindbruksområdena rejält. Åtskilliga tänkta områden är borttagna ur de kommunala planerna eller så är områdena reducerade avseende antalet verk. Noteras att i dagsläget tillåter inte luftförsvaret heller

BIRGIT JÖNSSON birgit.jonsson@lrf.se

LRF Västra Sverige
Box 787
451 26 Uddevalla

Besöksadress
Högsered 1530
437 93 Lindome

Tfn 0522-64 25 45
Växel 0522-64 25 40
Fax 031-99 03 59
Mobil 070-609 09 89

några nya verk. Hur stoppområdena påverkar vindkraftsproduktionen nämns inte i förstudien.

Svenska Kraftnät hävdar att importen från Norge ska säkerställas med den planerade ledningen. Men hur ska detta ske? Det framgår inte via vilka ledningar från Norge som elen ska ledas till Skogssäter.

LRF undrar också om Norge har tillräckligt mycket el att exportera. Det är inget ovanligt att Statnett anger att kraftsituationen är stram eller ansträngd. Statnett skriver själv att man vissa år är beroende av import. Är det i själva verket så ledningen är tänkt att underlätta exporten till Norge?

I andra sammanhang sägs att Sydvästlänken ska garantera att överföringskapaciteten från Norge räcker till. Gäller inte detta längre? Hur Svenska Kraftnät kan presentera ett material där kartmaterialet är så inaktuellt är häpnadsväckande. Att projektet "Bana väg i Väst" är färdigbyggt sedan en tid tillbaka borde vara bekant. Tyvärr visar detta med skärpa på att Svenska Kraftnät inte för samtal med Trafikverket om vad som är på gång och än mindre gemensamt diskuterar smarta lösningar för minimalt intrång.

Den planerade ledningen är tänkt för framtiden. Ska då inte modernast möjliga teknik användas? Att med en enda mening avfärda markförlagd likströmsförbindelse är oprofessionellt.

Ingen förklaring ges varför anslutning till Hisingen inte skulle fungera.

Det finns i dagsläget två 400 kV-ledningar på sträckan Skogssäter-Stenkullen. Inget är nämnt om möjligheterna att uppgradera dessa. Och det saknas följaktligen kalkyler och skisser på hur de elektromagnetiska fälten kan minskas även när mer ström ska transporteras. Kan till exempel fälten reduceras genom att ledarna placeras i triangel?

Generellt är oron för elektromagnetiska fält dåligt behandlad i handlingen. Att skriva att magnetfälten normalt inte ska överstiga 0,4 mikrotlesa är inte betryggande. Likaså att kostnaderna för reduktionen av magnetfälten ska vara rimliga. Vem avgör vad som är rimligt?

Hur påverkas det uppväxande släktet? Hur påverkas djur? Detta är självfallet några av frågor som ska besvaras angående elektromagnetiska fält.

Jord- och skogsbruksföretagare drabbas hårt av nya luftledningar. Inget i materialet tar upp konsekvenserna när skogsmark tas ur produktion. Skogen är en viktig inkomstkälla i området för produktion av virke, massaved och energi. Skogen är en stor koldioxidsänka som inte får inskränkas. Det finns behov att plantera mer skog. Istället tvingar Svenska Kraftnät markägare till avverkning med påföljande nyplanteringsförbud.

Det borde vara ett krav att samtliga planerade investeringar, om än schematiskt, redovisas redan i förstudien, oavsett vem som är nätägare, för att ge en rättvisande bild av vilket intrång som markägarna har att förhålla sig till.

LRF saknar en analys av vad luftledning skulle betyda för näringslivet, miljön och de boendes upplevelser.

Boendemiljön förändras radikalt med en stor kraftledning inom syn- och hörhåll.

LRF Västra Götaland och LRF:s kommungrupper i de berörda kommunerna kräver att ny förstudie görs och att därefter förnyade samrådsmöten genomförs. Skälen har vi preciserat ovan.

Vänligen

Paul Christensson
Ordförande
LRF Västra Götaland

Robert Larsson
Regionchef
LRF Västra Sverige

Lars-Erik Pettersson
Ordförande
LRF:s kommungrupp Lerum

Bengt Borgström
Ordförande
LRF:s kommungrupp Ale